

Wrocławski

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to co wtorek, czwartek i sobotę przed dni świętecznymi — Nakładem i drukami A. Prądzynski we Wrocławiu
Odpowiedzialny za część redakcyjną Andrzej Prądzynski we Wrocławiu
Administracja: ulica Poznańska № 6 — Telefonu № 389

Abonent: (na pocztę lub w administracji) kwartał — mk. miesięcznie 3000 mk. — Ogłoszenia: za miejsce jedno-linowe jeden milimetr w wyc. 200 mk. przyjmuje administracja wycenę dwa dni, mniejsze do godz. 10 dzień przed ukazaniem się numeru — Telef. № 389

Rok V

Wrocław, czwartek, dnia 14-go czerwca 1923 r.

№ 68

Zasłużonemu mężowi w hołdzie!

Niedzielną uroczystość przeniesienia zwłok sp. Karola Marcinkowskiego do grobów zasłużonych Wielkopolań w kościele św. Wojciecha w Poznaniu była najpodnioslejszą w wielkim szeregu manifestacji, jakie gród Przemysław w ostatnich latach przeżywał.

I nie dziwić się temu, skoro chodziło o złożenie hołdu ceniom najzasłużniejszego obywatela, jak słusnie powiedziano, króla-ducha naszej Wielkopoli, którego myśl przewodnią przenikała, kierowała i do zwycięstwa doprowadziła całe pokolenie społeczeństwa wielkopolskiego.

Trumna z popiołami sp. Karola Marcinkowskiego, wyjęta z grobu na cmentarzu świętomarcinkowski, była wystawiona w stosownie udekorowanej sali Odrodzenia Ratusza poznańskiego, dokąd płynęły nieprzełiczone tłumy ludzi, aby uczcić pamięć Meza Opatrznościowego, którego szczątki spoczywały tam, przykrety sztandarem narodowym.

O godz. 4 po poł. gdy do Ratusza przyjechał ks. Kardynał, wyniesiono trumnę na karawan, zaprzężony w sześć koni wojskowych. Rozległa się komenda i otkomenderowane oddziały wojska sprezentowały trumnę przed zwycięskim wódem-obywatelom, publiczność zaintonowała hymn narodowy.

Teraz nastąpił szereg przemówień, w których przedstawiciele władz i organizacji składali hołd ceniom Wielkiego meza. Mówił intymem Miasta prezydent Ratajski, intymem Tow. Pomocy Naukowej p. Mycielski, intymem lekarzy p. Gantkowski, w intymem Tow. Lekarskiego w Warszawie Dr. Kozerski, intymem akademickim Bratniej Pomocy Sandak.

Potem ruszył olbrzymi-pochód Starym Rynekim, ul. Wrocławską, ul. św. Marcina, Aljami i Placem Działowym ku kościołowi św. Wojciecha. W pochodzie królowali: młodzież szkolna, powstańcy, Hallerczyści, weterani, skauti, sokoli, delfi cechy bractwa, przedstawiciele powiatów, Kołec ziemian, miejscowi lekarzy, miast polskich a przed samym karawanem szwadron ulanów z muzką pułkową. Za trumną postępowała wojewoda poznański hr. Bniński, przedstawiciele ministerstwa wojny, gen. Osiecki, reprezentant Prezydenta Rzeczypospolitej, rotnistrz Pastowski oraz inni przedstawiciele miejscowych władz cywilnych i wojskowych.

Kondukt szedł między szpalarami licznie zebranej publiczności, która cechowała niewzruszłą powagę i skupienie.

Trumnę ze szczątkami sp. Marcinkowskiego złożono w grobach zasłużonych w kościele św. Wojciecha i zamurowano. Wieczorem w Teatrze Wielkim odbyła się uroczysta Akademia ku czci sp. Marcinkowskiego.

Obalenie rządu w Bułgarii

Sojta, 9.6. Dokonano tu zamachu stanu. Organizacja oficerów rezerwowych przy udziale armii czynnej obaliła dziś o godz. 3 rano rząd. Wszyscy ministrowie zostali aresztowani. Stamboljski zdołał uciec, gdyż był w czasie ostateczności o zamachu. Oczekiwa dalszych losów nie dotąd nie wiadomo. Nowy rząd, w skład którego weszli członkowie partii opozycyjnej z wyjątkiem komunistów, został ukonstytuowany. Prezydent ministr. i min. spraw zagran. oraz min. wojny zostali narodowy socjalista Czankow, który podjął i prowadził ruch rewolucyjny.

Maciej Wierzbicki:

SZALONY ROK

38) Powieść historyczna z roku 1848

Zwrociwszy głowę smętnie, wędrowała dalej bez wyraźnego celu, kierunków lasu, gdzie unikała towarzyszących myśli, których łaskawie wierzba wyraźnie zapraszała do dalszej rozmowy.

Tymczasem słone, zniżające się ku zachodowi, tworzyło nad lasem kopułę świetną, gorącą i roztopionem złoziem ociekającą. Kapkały się w nim wierzchołki drzew, spalały na węgiel. Błogi spokój przedwieczorny schylał się na ziemię, otulał się chłodem. A w nim, gdzieś nad lasem, nad głosem dechem ziemi, dani lesnej i ziół owiewały Ewusię.

Nie zapuszczały się daleko, dziewczyna znudzona przejściami zdołała znoćno z wielkiego dnia w swem życiu, poczęła wracać nad rowem gwoździak, strzelającą w górę ciemnokrawcem głowicami, któraś delfa, A w niej, gdzieś nad lasem, nad głosem dechem ziemi, dani lesnej i ziół owiewały Ewusię.

Dokola nie szwendało się brunatne wyziślo, przybłąda, który powiódł do niej sympatię i wysłał się z nią w świat. Szczęściwa po krzewach, podsygających niejmiejsi las, nadbiegł raz po raz, zaglądał jej w twarz z przyjaznem ogona wachlowaniem, a gdy wyziśniędo do niego rękę, odpowiadał zaszatanem elastycznym grzbiem

Garnizonu prowincjonalne przyłączyły się do ruchu rewolucyjnego. W stolicy i całym kraju panuje porządek.

Wiedeń 11.6. „Neue Freie Presse” donosi z Sojta: Zmiana był przeprowadzony po mistrzowsku. Dnia 9. b. m. rano zaalarmowano uczniów szkoły kadeckiej w Sofii, którzy pod wodzą swoich oficerów obstawili wszystkie posterunki polityczne, poczem aresztowano ministrów. Z kolei obsadzono pocztę, urząd telegraficzny, dworce kolejowe oraz najważniejsze punkty miasta. Rozbrojenie wojska przeprowadzono łatwo. Tylko w kilku wypadkach żołnierze stawiali bezsensowny opór. W ciągu półtorę godziny zamach był wykonany i Stamboljski, który zapowiadał, że będzie 12 lat na urzędzie, został usunięty ze swego stanowiska.

O godz. 2 prof. Czankow, jako mandatariusz komitetu rewolucyjnego, który wysłał sprawozdanie, uznał konieczność zmian i o godz. 3 po północy podpisał 3 dekrety, dotyczące dymisji Stamboljskiego, mianowania nowych ministrów oraz rozwiązania parlamentu.

Przewrót dokonał się bez ofiar i bez wstrząszeń. Działania manifestacji przed gmachem parlamentu. Nastroj wśród ludności optymistyczny.

Praga, 11.6. Czeskosłowackie Biuro Prasowe donosi z Biadogrodu: Miasto jest obsadzone wojskiem i bandami macedońskimi. W mieście panuje spokój, atoli wśród ludności istnieje obawa, że nastąpią krwawe akty porażek i konsekwencji ze zwolnieniami Stamboljskiego. Ruch kolejowy z zagrożenia, wstrzymany w noc rewolucyjnej, został już przywrócony. Pociąg ekspres z Konstantynopola przybył do Biadogrodu z 1-dniowym opóźnieniem. Rewolucja odbyła się bez rozlewu krwi, tylko prefekt policji został zastrzelony, ponieważ odmówił przyłączenia się do rewolucji. Komisarz z dwoma funkcjonariuszami, ze Stamboljskiego wydał odezwę do partii chłopskiej, wzywając ich do walki przeciwko rewolucjonistom.

Warszawa, 11.6. „Kurier Warszawski” omawia w artykule wstępnym obecny przewrót rządowy w Bułgarii. Dziennik wyraża nadzieję, że w przyszłości polityka węgierska Stamboljskiego, w dziedzinie jednak polityki wewnętrznej, opierając się wyłącznie na stronniectwie właścicieli, przecenia wartość hasła klasowych i siłę polityczną właścicieli a nie doceniał pomocy, która mogłaby być otrzymana od r. w. inteligencji. To spowodowało, że zmobilizował przeciw sobie swoich sojuszników z armii, Macedończyków, byłych aktywistów, socjalistów i komunistów.

Nowa krzywdza!

Berlin, 10.6. Według wiadomości z Wrocławia Komisja delimitacyjna dla G. Śląska rozstrzygnęła w sobotę sprawę przynależności kopalin Delbrucke, przyznając ją Niemcom. Za przysięganiem sztybu tej kopalin Niemcom przez komisarza niemieckiego głosowali także komisarz angielski i włoski. Według informacji niemieckiej decyzja przyniosła dla Niemiec spowodowana została głównie opinią profesora wyższej szkoły górniczej w Madrycie Fabrycego, któremu Komisja delimitacyjna powierzyła w swoim czasie zaopiniowanie tej sprawy.

Dożywcio dla p. Pitsudskiego?

Warszawa, 11.6. Rząd wniosł do łaski marszałkowskiej projekt ustawy w przedmiocie honorowego uposażenia dożywotniego dla ustępujących Prezydentów Rzeczypospolitej oraz wdów i sierot po nich.

i przyniemy pomrukiem, szczerząc zęby niby gach uszczęśliwiony.

Dał się słyszeć chrząst kł w piachach, głosy męskie wyfrunęły z ciszy.

Nadjeżdżała żółtowa dudkonna bryczka, oblodzona jak jarmarczyna powózka żydowska zełbiona figurami męskimi. Wyrastał z pośród nich stożkowaty, wznoszący szerokiemi brzołgami i piórem meistełoflewskim.

Kaptur ten wznosił się nagle w górę niby na kiju, albo raczej na łbie wlatującej czapki — Orłowicz wykoszczył w sytki pialę.

Jedźcie zdrowo! Do widzenia! — rzucił niebadał towarzyszy i pocął się zmierzając do budantów wymiatać przestępcę dziesiątę go od Ewusi.

Maszerował niby do szturmu pożyty jak niewojowniczo, że dziewczyna nie mogła zapanować nad nieformalnym uśmiechem, który wiał górną nad jej niezadowolaniem. A on poczył go za przebyłszy uczyć przyjaciół, za zachęte dla siebie.

Go za łaskawy i pocął się zbliżać do siebie. Zabrali mi pania palawców cęgie. Złorczyłom im, przeklinałem, bo zaiste nie spodziewałem się, iż lebo gotuje nam spotkanie na łonie natury zaszczę!... Snać przeczącyło mnie ono na adju-tanta pana, na towarzysza umocel Daine zbierającą kwiaty!...

Liryka pana Kaletana zarojaka Ewusi usta. Jakby upokorzona wzięła w skrope swęj prostaści. Bez słowa patrzyła w blade, delikatne oblicze jego, niby w hieroglif czy w zawiedzą maskę ze starego hiszpańskiego portretu zdjęta.

Oczyszczanie N. P. R.

Warszawa, 11.6. Władze dzielnic N.P.R. przystąpiły do oczyszczania kadr swego stronnictwa z elementów szkodliwych pod względem organizacyjnym i politycznym. Główny komitet wykonawczy N.P.R. uchwalił jednogłośnie wysłać komisję do Poznania, celem reorganizacji zarządu województwa N.P.R. R. z powodu istnienia grupy komunistycznej przy zarządzie. Następnie główny komitet zawiązał w czynnościach dotychczasowy skład redakcji „Prawdy” i poddał pod sąd partyjny posła Ciszaka.

„Byrocrat” Pitsudskiego

Warszawa, 11.6. Jak donosi „Kurier Czerwony” sprawa zniechęcenia p. Stronickiego, por. Radomski od dnia wczorajszego znajduje się do dyspozycji komendy miasta.

Dopóki opór niemiecki nie ustanie.

Paryz, 10.6. Petit Parisien donosi, że powzięte podczas rokowań w Brukseli postanowienie rządu francuskiego i belgijskiego, aby nie rozważać żadnych propozycji niemieckiej dopóki bierny opór w Zagłębiu Ruhry nie ustanie, będzie podane oficjalnie do wiadomości rządom w Londynie i Rzymie.

Milionowe banknoty w Niemczech

Berlin, 10.6. Z powodu ustawicznej dewaluacji marki niemieckiej rząd niemiecki postanowił wypuścić w obieg nowe banknoty wartości 1 miliona marek.

Wychuby wezwuszkas.

Neapel, 9.6. Wezwulusz jest czynny. Z liczących otworów krateru płynię bez przerwy lawa.

Z miasta i dalszych stron

Wrocław, dnia 13-go czerwca 1923 r.

Wystawa szkolna w Guleźnie. Miejska Szkoła handlowo-przemysłowa w Guleźnie urządza w czasie od 14 do 18 czerwca 1923 r. wystawę obejmującą 4 oddziały, 1) szkołę handlową, 2) szkołę rzemieślniczą z warsztatami dla słusarzy i stolarzy, 3) szkołę przemysłową żeńską i 4) przemysłową i kupiecką szkołę doświadczenia. Wystawa mieści się w gmachu szkoły przy ul. Chłobrego 25. Uroczyste otwarcie nastąpi dnia 16 bm. o godz. 5 po południu. Dnia 16 bm. wystawa otwarta od godz. 5 do 9. Dnia 17 bm. od 10 przedpoł. do 8. Dnia 18 bm. od 10 do 1 i od 3 do 7. Dnia 19 bm. od 10 do 1 i od 3 do 7. Wszystkie organizacje, stowarzyszenia, szkoły, instytucje przemysłowe i handlowe jako i całe obywatelstwo w zupełności uprasza się do jak najliczniejszego zwiędzenia wystawy.

Dyrekcja szkoły i grono nauczycielskie.

— Miłosław. Jak zapowiedziano odbyło się w dzień Bożego Ciała z inicjatywą tow. Czerwonego Krzyża przedstawienie amatorskie „Damy i huzary” komedia hr. Al. Fredrego. Anatorzy wywiązały się z swego zadania wprost artystycznie, toż po brzozi wypłynęła z widowni, nie szczędziła im zasłużonych oklasków. Bogaty buiet z napitkami, przekąskami, picieczem, lodami uprzyjemnił pobyt publiczności, która po skończonym przedstawieniu bawiła się harmonijnie do rana. Kalkiwa wyprowadziła biletywa była dowodem, że obywatelstwo miejscowe jak i okolice trzymało w zupełności przy sobie i do siebie tow. Czerw. Krzyżu urządzając tak udany wieczór. Czystego dochodu pozostało około 120000 mk. Na tym miejscu należy złożyć serd, podziękowanie wszystkim tym którzy do urzeczywistnienia przed-

Oczekiwała dalszej elekubacji z rezygnacją.

Zalamano jej i jej wydzierżawie, czyż mężczyzn przedzających obok nich powoli. Setki uwag dla uszu dzierżawcy nie przeznaczone, zlewaly się w niewyrażany belkot.

Tymczasem Orłowicz zaprosił Ewusię, by spożyła na murawie, o wiele wspanialszym podskale, wspaniałą, niż hrabina w chwili, gdy szła z nią, a obok siebie przysiadł Ludwika XVII. Lecz Ewusia trwała w stojącej, wyciekającej XVII.

— Bryczka oddała się. Niech pan spieszy za nią.

— Moi znajomi jadą na łowiark do przyjaciół, będzie tam i pan na kwaterze... Chcieli mnie zabrać z sobą. Niechaj pan nie przeszkadza, że miałam zamiar opuścić na dobre miejsce, w którym pańi goszczę.

Ewusia nie przypuszczała nic podobnego. Paliąc ja plonąciami żrenicami, pan Kaletan westchnął jak Byron samotny na nadmorskiej skale, wspaniałą w zanzdrze tubackowego surduta, złożył ją na sercu i pocął się dolewnie śpiewnie, zapożyczając się u Niemcewicza:

— Raz patrzę na Ewusię, Gdy skronie wiewiłya kwiatem. Tyś jest — rzekłem — moim swatem Ty stanowiąc o mym losie Wzrok twój czuły lub okrutny — Jam szczęśliwy albo smutny!...

(Ciąg dalszy nastąpi)

Rauhut, Raczanowo.